

जलसंपदा प्रकल्पातून घरगुती (पिण्याचे पाणी) प्रयोजनासाठी जैताळ ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना ता.करवीर, जि.कोल्हापूर नळपाणी पुरवठा योजने साठीच्या पाणी आरक्षणाच्या प्रस्तावास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक. बिसिआ २०१६/(५४९/१६)/सिव्य (धो)
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : २९/११/२०१६

- संदर्भ:** १) जलसंपदा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण १००१/ (१५४/०१)/सिव्य(धोरण) दि. २१ जानेवारी २००३.
२) महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम, २००५ यात सुधारणा करण्याकरिता अधिनियम दि. २२ एप्रिल, २०११.
३) शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१३/(४६०/१३)/सिव्य (धोरण), दि. २८/८/२०१४.
४) शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१३/(४१५/१३)/सिव्य (धोरण), दि. १६/८/२०१४.
५) मुख्य अभियंता (जसं), जलसंपदा विभाग, पुणे यांचे पत्र क्र. ४२२१, दि. २७/९/२०१६.

प्रस्तावना :-

१.० महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (सुधारणा व पुढे चालू ठेवणे) अधिनियम, २०११ यातील कलम ५ मधील १६(क) नुसार जलसंपत्ती प्रकल्पांमधील पाण्याचे क्षेत्रीय वाटप राज्य मंत्रीमंडळाकडून केले जाईल अशी तरतूद करण्यात आली आहे. परंतु दि. २८.८.२०१४ रोजी च्या शासन निर्णयान्वये जलसंपदा विभागाच्या प्रकल्पातून जिल्हापरिषदा, नगरपंचायती, नगरपालिका, नगरपरिषदा, ग्रामपंचायती, आणि कटक मंडळे (Cantonment Board) यांनी पिण्यासाठी पाणी मागणी केलेल्या नळ पाणी पुरवठा योजनांबाबतचे बिगर सिंचन पाणी आरक्षण प्रस्ताव मा.मंत्रीमंडळा समोर मान्यतेस्तव सादर करण्याऐवजी त्यास मा.मंत्री, जलसंपदा विभाग यांच्या स्तरावरूनच मान्यता देण्यात यावी. संदर्भित पत्र क्र. ५ नुसार जैताळ ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना ता.करवीर, जि.कोल्हापूर योजनेकरीता पिण्याच्या पाण्यासाठी सन २०३१ पर्यंतची लोकसंख्या १३२९ गृहित धरून ४० लि/दिन/माणसी व तूट याप्रमाणे ०.०२३३ दलघमी पाणी आरक्षण संदर्भाधीन शासन निर्णय क्र.३ च्या अनुषंगाने मंजुरी देण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय

२.० खालील तक्त्यातील रकाना क्र.२ मध्ये नमुद संस्थांना त्यांचे नावासमोर रकाना क्र.५ मध्ये नमूद पाणी आरक्षणास, परिच्छेद ३.० मधील अटीच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पाणी आरक्षणाची मागणी करणाऱ्या संस्थेचे नांव	पाणी वापराचा प्रकार (घरगुती)	जलाशय/कालवा नदीचे नांव	मंजूर केलेले पाणी आरक्षण (दलघमी)
१	२	३	४	५
१	जैताळ ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना ता.करवीर, जि.कोल्हापूर.	घरगुती	राधानगरी प्रकल्प/ भोगावती नदीवरील कोगे को.प.बंधारा	०.०२३३

- ३.० उपरोक्त नमूद प्रस्तावास खालील अटींच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात आली आहे.
१. शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०१३/ (४१५/२०१३)/सिंव्य (धोरण), दि. १६/८/२०१४ नुसार जिल्हा परिषदा/ग्रामपंचायती/नगरपालिका/नगरपंचायती/कटक मंडळे या आर्थिक दृष्ट्या सक्षम नसल्याने त्यांच्याकडून पिण्याच्या पाणी आरक्षणापोटी सिंचन पुनःस्थापना खर्च घेण्यात येवू नये.
२. संस्थेकडून शासनाच्या प्रचलित घरगुती दराने दोन महिन्यांच्या पाणीपट्टी इतकी रक्कम सुरक्षा ठेव म्हणून घेण्यात यावी व होणाऱ्या पाणी वापराच्या अनुषंगाने नियमितपणे पाणीपट्टी वसूल करण्यात यावी.
३. संस्थेने पाणी मोजमाप करण्याचे दृष्टीने जलमापन यंत्र (Water Meter) पाणी वापर सुरु करण्यापूर्वी बसवावे. जर संस्थेने जलमापन यंत्र बसविले नाही, तर संस्थेचा पाणीपुरवठा सुरु करण्यात येवू नये.
४. संस्थेचे आरक्षण हे नदीवरून असल्याने नदीतून प्रवाह सुरु असतानाच पाण्याचा साठा करणे बंधनकारक राहिल. नदीतून प्रवाह बंद झाल्यानंतर संस्थेकरीता धरणातून/कालव्यातून पाणी सोडण्यात येणार नाही. त्यामुळे आपत्कालीन परिस्थितीत तसेच दुष्काळग्रस्त परिस्थितीत पाण्या अभावी संस्थेस पाण्याची गरज भागविण्याकरिता कमीतकमी ६० दिवस पाणी पुरेल इतक्या क्षमतेचा साठवण तलाव स्वखर्चाने बांधावा. उद्धव ठिकाणी पाण्याची कमतरता असल्यास संस्थेने आरक्षित केलेल्या पाण्याची शाश्वती देता येणार नाही व यासाठी जलसंपदा विभागाची कोणतीही जबाबदारी राहणार नाही. तुटीच्या पर्जन्यमानाच्या वर्षात उपलब्ध असलेल्या कमी साठ्यातून पूर्वीच्या आरक्षणाच्या पाणी कोट्यात कपात करण्याचे अधिकार संबंधीत कार्यकारी अभियंता यांना राहतील.
५. ज्या बिगर सिंचन पाणी वापरकर्त्या ग्राहकाकडे ६ महिन्या पेक्षा जास्त कालावधीचे पाणीपट्टी थकित राहिल त्या ग्राहकाचे पाणी वापर बंद करण्यात यावे व दंडासहित पाणी आकारणी भरून घेवून त्यास पाणी पुरवठा सुरु करावा. ज्या ग्राहकाकडे १ वर्षा पेक्षा जास्त कालावधीचे पाणीपट्टी थकित राहिल अशा ग्राहकाचे मुख्य अभियंता स्तरावर आढावा घेवून पाणी आरक्षण रद्द करावे.
६. सांडपाण्यामुळे जलस्रोताचे अथवा नद्यांचे प्रदुषण होणार नाही याची संबंधित संस्थांनी दक्षता घ्यावी.
७. जलस्रोत प्रदुषित करणाऱ्या पाणी वापरकर्त्याकडून दंडनीय पाणीपट्टी आकारणी करणेबाबत मार्गदर्शक तत्वे या विषयाबाबत शासन निर्णय क्र. पापव २०१५/(प्र.क्र. ८८/२०१५)/सिंव्य (महसूल) दि. २१/४/२०१६ मधील अटीचे पालन करणे पाणी वापरकर्त्यांना बंधनकारक राहिल.
८. संस्थेने सांडपाण्यावर शुध्दीकरण प्रक्रिया करणारी यंत्रणा बसवून जास्तीत जास्त पाण्याचा पुर्नवापर करावा. तसेच याबाबतच्या सविस्तर प्रस्तावाची माहिती जलसंपदा/पर्यावरण विभागास विहित कालावधीत म्हणजेच करारनामा करतेवेळी देण्यात यावी.
९. संस्थेस प्रथम पाणी वापर करण्यास परवानगीचे इरादापत्र (लेटर ऑफ इंटेन्ट) देण्यात यावे व करारनामा करण्याकरीता ३ वर्षांची मुदत ठेवावी. करारनामा झाल्यानंतरच प्रत्यक्ष पाणी परवाना दिल्याचे ग्राह्य मानण्यात येईल. सदर करारनामा इरादापत्र दिल्याच्या दिनांकापासुन १ वर्षात करण्यात आला तर त्यासाठी सुरक्षा ठेव व्यतिरिक्त कोणतेही शुल्क आकारण्यात येणार नाही. तथापि, जर इरादापत्र दिल्याच्या दिनांकापासुन १ वर्षात करारनामा केला नाही तर दुसऱ्या वर्षी करारनामा करताना मागील १ वर्षाचा बांधिलकी /लेखबद्ध आकार (Commitment Charges) लावून करारनामा करावा. मात्र २ वर्षांनंतर करारनामा करावयाचा झाल्यास त्यास शासनाची मंजूरी पुनःश्च घेणे व मागील २ वर्षाचा बांधिलकी /लेखबद्ध आकार (Commitment Charges) लावून करारनामा करणे बंधनकारक राहिल. करारनामा करण्याची कमाल मर्यादा ३ वर्षांची राहिल. ३ वर्षांच्या कालावधीत करारनामा न केल्यास पाणी आरक्षण आपोआप रद्द होईल. त्याप्रकारचे आदेश संबंधित क्षेत्रिय मुख्य अभियंता यांनी काढावेत.
१०. महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई यांनी महाराष्ट्र राज्यासाठी ठोक पाणी प्रशुल्क निकष भाग ३ मधील परिच्छेद १३.४ (पाच) मध्ये नमूद केल्यानुसार जलसंपदा विभागाशी करारनामा करताना बिगरसिंचन

पाणीपारकर्ते अंतिम पाणी मागणी प्रमाणे टप्प्याटप्प्याने पाणीवापर करण्याचे नियोजन नमूद करू शकतील. अंतिम पाणी मागणी प्रमाणे पुरवठा सुरु होईपर्यंत वर्षनिहाय खालीलप्रमाणे आकारणी करण्यात येईल.

अ) टप्प्यानुसार ठरवून घेतलेल्या प्रमाणात पाणीवापर असल्यास लागू दराने आकारणी करावी.

ब) टप्प्यानुसार ठरवून घेतलेल्या पाणीवापरापेक्षा $\pm$ १० पाणीवापर (अधिक/कमी) झाल्यास, फरकाच्या वापरास दंडनीय दर लागू दराच्या १.५ पट राहतील.

क) उर्वरित प्रमाणाकरिता म्हणजे अंतिम नियोजित पाणीवापर वजा टप्प्यानुसार नियोजित पाणी वापराकरिता, बांधिलकी / लेखबद्ध आकार लागू दराच्या ५ टक्के वार्षिक प्रमाणे आकारण्यात येईल.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१६११३०१५२५५४३१२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(न. दौ. सहारे)

शासनाचे अवर सचिव

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिव.
३. मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
४. मा. सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
५. मा. विराधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
६. मा. विराधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
७. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव.
८. सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
९. सचिव, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई.
१०. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
११. वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. प्रधान सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. मुख्य अभियंता (पा) व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. उपसचिव (सिव्य), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. मुख्य अभियंता (जसं), जलसंपदा विभाग, पुणे.
१७. अधीक्षक अभियंता, कोल्हापूर पाटबंधारे मंडळ, कोल्हापूर.
१८. निवडनस्ती कार्यासन सिंव्य (धोरण)